

Мирослава Божинська
(м. Полтава)

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Війна – це випробування для кожної людини, особливо для дітей та підлітків, які ще не мають достатнього життєвого досвіду, щоб сприймати як дорослий такі складні випробування. Вона впливає на всі аспекти життя – від фізичної безпеки до емоційного стану. Цей психологічний тягар неминуче відображається на навчальному процесі. Багато дітей відчувають постійну напругу, страх перед майбутнім, тривожність. Це призводить до проблем із концентрацією, зниженням мотивації до навчання, емоційним вигоранням, учні бояться оцінювання, оскільки воно асоціюється з додатковим стресом.

Сучасні умови в Україні диктують нову педагогічну етику, в основі якої лежить емпатія, взаєморозуміння, партнерство, співробітництво усіх учасників навчального процесу. Нова етика містить поняття довіри, гідності, підтримки, налаштування діалогу, мотивації, авансування успіху, самопізнання [2].

Зараз особливо важливо шукати шляхи, які допоможуть створити більш сприятливу атмосферу в освітньому процесі та знизити рівень тривожності серед учнів. Одним із таких шляхів може стати формувальне оцінювання, яке спрямоване не лише на виставлення балів, а й на підтримку розвитку учня. Воно допомагає створити позитивний мікроклімат у межах навчального процесу, оскільки акцентується увага не на помилках, а на досягненнях і прогресі кожного школяра.

Формувальне оцінювання сприяє підвищенню самооцінки та впевненості учнів у власних силах, бо діти чітко розуміють критерії оцінювання, адже можуть створювати їх разом із учителем. У рекомендаціях до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти зазначено, що критерії оцінювання повинні бути донесені до здобувачів освіти у різних формах та учні повинні цю інформацію отримувати системно [1, с. 88].

Найбільша цінність формуального оцінювання, на наш погляд, – у можливості надати учням змогу відчути власну відповідальність за своє навчання, що безпосередньо впливатиме на якість їхніх результатів [3]. Таке оцінювання мотивує дітей навчатися не заради оцінок, а заради знань. Крім того, цей метод допомагає виявити індивідуальні особливості учня, що дозволяє вчителям коригувати підхід до кожного з них. У результаті зменшується рівень стресу, адже учні сприймають оцінювання як можливість покращити свої знання та навички.

Один із головних стресогенних факторів у навчанні – це саме оцінювання. Діти нервують через контрольну роботу, залік, адже бояться отримати низький бал, що може призвести до зниження їхньої мотивації. У таких умовах активне впровадження формуального оцінювання могло б стати ефективним способом зниження тривожності серед учнів. Війна накладає величезний відбиток на психологічний стан дітей, що, своєю чергою, впливає на їхнє навчання.

Освіта має бути не лише засобом отримання знань, а й підтримкою для дітей, які переживають складні часи. Якщо навчальний процес буде менш стресовим, учні зможуть краще засвоювати матеріал, зберігати ментальне здоров'я та розвивати свої сильні сторони. Тож проблема, яка обговорюється, повинна вивчатися сьогодні на всіх рівнях –

від державного до особистого; шукати її вирішення і впроваджувати його на практиці повинен сьогодні кожний педагог.

Список використаних джерел

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 - 240 с.
2. Дементієвська Н. Формуюче оцінювання в курсі допрофільної підготовки за програмою Intel «Шлях до успіху» / Н. Дементієвська // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах.— 2012.— № 2.— С. 60–69.
3. Що таке формувальне оцінювання, чому воно потрібне учням і які основні виклики. Нова українська школа: веб сайт. URL: <https://nus.org.ua/view/shho-take-formuvalne-otsinyuvannya-chomu-vono-potribne-uchnyam-i-yaki-osnovni-vyklyky/> (дата звернення 18.02.2025).